

Συζήτηση για την καινοτομία στις ιταλικές βιβλιοθήκες

ACCADEMIE & BIBLIOTECHE D'ITALIA

Trimestrale di cultura delle biblioteche e delle istituzioni culturali
Anno II, N.1-2, 2007

Πολύς λόγος έγινε τους τελευταίους μήνες (στην Ιταλία) – και όχι μόνο σε επαγγελματικό επίπεδο – για τις βιβλιοθήκες και τους βιβλιοθηκονόμους. Από τη μια, με σκοπό να επανεξεταστούν οι λειτουργίες και οι υπηρεσίες των βιβλιοθηκών και ταυτόχρονα για να επαναπροσδιοριστεί η μορφή και η εικόνα των βιβλιοθηκονόμων υπό το φως των αλλαγών σε εξέλιξη. Και από την άλλη, για να προσδιοριστούν τα ζητήματα άμεσης προτεραιότητας προς επίλυση, με πολυεπίπεδες επεμβάσεις που είναι σε θέση να προσφέρουν στις βιβλιοθήκες και στους βιβλιοθηκονόμους πιο βάσιμες προοπτικές ανόδου.

Σε αυτό το πλαίσιο αντιμετωπίστηκε και το θέμα της «καινοτομίας», καθώς συνδέεται συχνά με το πέρασμα από το μοντέρνο στο «μετα-μοντέρνο». Στον όρο «καινοτομία» – καθώς και στον επίσης υπαινικτικό μέσα στην ασάφειά του όρο «μετα-μοντέρνο» – μπορούν όμως να συνυπάρξουν διάφορα περιεχόμενα, μέθοδοι και πρακτικές. Έτσι όσον αφορά τη βιβλιοθήκη, έχουμε εισέλθει στη φάση όπου το «καινούργιο» φαίνεται ότι πλέον γίνεται αντιληπτό και χαρακτηρίζεται μόνο υπό την έννοια της τεχνολογίας. Υπάρχει μια έντονη τάση να μη συνδέεται η βιβλιοθήκη με ένα φυσικό χώρο σε μια καθαρά χάρτινη διάσταση, αλλά με ένα άυλο και εικονικό χώρο που καθίσταται δυνατός από τη διασύνδεση των δικτύων.

Εντούτοις η βιβλιοθήκη δεν ανανεώνεται μόνο γιατί χρησιμοποιεί πρωτοποριακά εργαλεία που της επιτρέπουν να λειτουργεί με νέους τρόπους και να εξασφαλίζει στο κοινό νέες υπηρεσίες, αλλά γιατί αναθεωρεί εαυτόν σφαιρικά, τοποθετούμενη στο επίκεντρο του πολιτισμικού, εκδοτικού και επικοινωνιακού πλαισίου της σύγχρονης παραγωγής της γνώσης και της μετάδοσης των γνώσεων. Με αυτήν την οπτική η παραδοσιακή εικόνα της βιβλιοθήκης μετακινεί το καθιερωμένο κέντρο βάρους από χώρο απόθεσης σε ένα δυναμικό και ενιαίο σύστημα εγγράφων και πληροφοριών, σχέσεων και υπηρεσιών.

Όμως η καινοτομία δεν είναι μια επιφανειακή επέμβαση αισθητικής χειρουργικής που καθιστά ομορφότερη τη βιβλιοθήκη γιατί οι μηχανές και οι σχετικές αυτοματοποιημένες διαδικασίες της προσδίδουν ένα επίχρισμα εκμοντερνισμού. Η καινοτομία είναι μια μεταμόσχευση ζωτικών οργάνων. Ειδικότερα δε, όταν αυτά διευκολύνουν και αυξάνουν τις δυνατότητες πρόσβασης στην πληροφορία και στις πηγές της βιβλιοθήκης, εδραιώνοντας μαζί της μια πιο προσωπική και συναρπαστική σχέση επαφής και συμμετοχής.

Και γι' αυτά τα ζητήματα η συζήτηση παραμένει ανοιχτή.

*Μετάφραση: Χριστίνα Ταμπουραζή
Synergasia 03/2007*